

Újfajta gólyaképzés

A szokásos „fészekrakás előtt két héttel beröppentek ide az első gólyák a Bölcsezőkara. S mindjárt kelepelni is kezdtek — mégpedig oroszul. Rövid nyomozás után kiderült, hogy nem természeti csodával állunk szemben. Hanem?

A Móra Ferenc Kollégium 10. szobájában, ahol *Döbrönte Zsuzsa* IV. éves Kollégiumi Bizottsági tag kalauzolásával megtalálta a betelepülőket, kórusban világosítottak fel:

— Két hetes orosz nyelvi intenzív előképzésre hívtak be bennünket. A határozott válaszból nyoma sem volt az elsőévesek szokott riadtságának. *Bubrek Erzsébet*, *Kovács Margit*, *Pék Hermina* és *Roszik Judit* már sok mindenfélét tudtak az egyetemről. Például azt, hogy

— Mi is az a nyelvgyakorlat, irodalmi terminológia, Szovjetunió történet — sorolta *Kovács Margit*. S mindjárt azzal folytatta a többiek hangos helyeslése közepette: Jó volt ez az előkészítő tanfolyam. Felelevenítettük a nyáron feledésbe merült anyagot, megtudtunk sok újat az orosz nyelvről. Jó így, hogy az ember már bent van a ringben, megismeri a terepet, mielőtt megszólal a gong.

Pék Hermina, aki hátrányos helyzetből rajtolt Dunaföldvárról, hozzátette:

— Meglepetés volt ez a két héttel korábbi „behívó”, de nagyon sokat használt a tanfolyam. Főleg azoknak, akiknek korábban nem volt sehol semmiféle egyetemi előkészítő. És perze azoknak is, akik nem tagozatos osztályból jöttek.

Sokat beszélgettünk erről. Vajon pótolta-e a hátrányos helyzetből indulók „hézagait” ez a kétéhes előkészítő? Nyilvánvalóan nem, de:

— Segített felfedezni saját hiányosságainkat. Meg mire elkezdjük az évet, már van némi fogalmunk arról, milyen is az egyetem, hogyan kell itt tanulni — sorolták egymás után a lányok.

Bubrek Erzsébet közbevágta:

— Egy-két tanár hírével is megismerkedtünk. Meg az ötödéves kolezsokkal is, akik már a teafőzőjüket is kölcsön adták...

Eladó a vacsorajegy?

Amikor a közbeszólása utáni harsány nevetés elült, megkockáztattam a kérdést:

— Mit nem tudtok még az egyetemről?

— Például azt, hogy mennyiért lehet eladni a vacsorajegyet.

Nagy nevetve indokolják is: mesze van a Mórához a menza. Meg a kaja sem éppen olyan „édesanyánk-főzte” hazai.

Apropó. Hazai: erről az ételféleségről kiderült, hogy két héttel a beköltözés után a lányok még a lakószoba szekrényében tartják. Még jó, hogy velem volt a kollégium bizottsági tag és menten megmutatta nekik a teakonyhákban levő élelmiszerszekrényeket.

Bár ilyen gyorsan sikerült volna megoldani azt a problémájukat is a gyerekeknek, hogy jó előre felvilágosítsák őket arról, mi minden kell a beiratkozáshoz — akkor nem kellett volna „vándormadarat” játszva hazautazni a szükséges iratokért... Perse, ha nem kerülne pénzbe, nem ártana nekik egy kis testmozgás. Mint ez a 15-ös szobában kiderült: a rájuk zúdult sok előadás és szeminárium, a

tanulás után nagyon várják már a tornaórákat. Ebben valamennyien egyetértettek, és abban is, hogy:

— Furcsa volt az első napokban a sok ránszakadt tanulnivaló. Különösen nehéz volt számunkra a Szovjetunió története, amiből az első nap feladott négy oldalból 83 ismeretlen szót irtunk ki.

A dolgozatok fele elégtelen

A Szovjetunió története említésével elindult a lavina — jó félórás vita arról, hogy ki mit tartott jónak az előképzésben, mit nem, s miről szerettek volna még hallani. *Bognár Ági* véleménye szerint például:

— Több beszédgyakorlattal a gimis anyagot kellett volna kicsit rendszerezni.

— A Szovjetunió történetében túl sok az ismeretlen szó, ezt évközben kellene tanulni. A tanfolyamon helyette nyelvtan órákat szerettem volna — mondta *Bánszki Júlia*.

Az irodalmi terminológiáról szóló előadásokat valamennyien szívesen hallgatták. *Selmezi Kati* és *Tóth Ilona* pedig azt emelte ki, hogy a tanárok mennyit törődtek velük a két hét alatt, hogy barátságossá tették a légkört, feloldották bennük az egyetem iránt érzett drukkot.

— Élveztük, hogy felnőttként kezelnek itt bennünket. A középiskolás kollektívánál is jó lenne ilyen előképzés... — mondta *Bánszki Júlia*.

— Feltétlenül hasznos volt ez a két hét. A két nyelvszakosoknak a másik nyelvből is jó lenne ilyen előképzés...

A hallgatók tetszését tehát megnyerte az intenzív tanfolyam, hasznosságát a fent leírtak után szükség-telen elemezni. De vajon a kezdeményezők elképzelései, céljai, reményei megvalósultak-e? Erről érdeklődtem az Orosz Tanszék vezetőjétől.

— A tanfolyamot az tette szükségessé, hogy a középiskolás orosz nyelvű oktatásban bizony vannak hiányosságok. Ezt bizonyítja az a szomorú tény, hogy a felvételi dolgozatok ötven százalékáig elégtelenek. Legalapvetőbb célunk volt a tanfolyamon a középiskolákban elsikkadó nyelvtant középpontba állítani s ezt elértük — mondta *dr. Szóke György*. Megpróbáltuk felmérni, kiegyenlíteni a tagozatos és nem tagozatos osztályokból jövő tudásszintjét, hogy mire a tanév elkezdődik, már a tényleges egyetemi anyagot kezdhessük tanítani. Igyekeztünk rávezetni új hallgatóinkat arra, hogy mi is a különbség a két oktatási forma között, mi is az egyetemi tanulás. Bevezető jellegű tárgyként az irodalmi terminológiával is megismertettük őket, beszéd- és nyelvgyakorlatok voltak, s kísérleti jellegű házi feladatokat is adtunk. Ezek megoldásához, az egyetemi tanulás el-sajátításához a jövőben nagyon kellene, hogy ezeken a tanfolyamokon felsőbb éves KISZ-esek is segítsenek az elsősöknek. Perse, ha a jövőben eredményesen akarjuk folytatni az ilyen előképzést, akkor a tanszék oktatói-n kívül (akiknek most 14—16 órájuk volt hetente) meghívott előadókat is kellene biztosítani. A nyelvtanulásnak jobban alárendelve a tematikát úgy gondolom, folytatásra érdemes a kezdeményezés — talán más szakokon is.

SZABÓ MAGDOLNA

rúen próbált megkomponálni. A filozófia és a költészet olyan találkozásának lehettünk tanúi, ahol a kettő között a közvetítő szerepét az előadó játszotta el, és nem sikertelenül.

Az estét megnyitotta Nagy László és Weöres versek értelmezéséhez fohászoló segélykéréseitől egyre sebesebb vágta-ban emelkedett ahhoz a ponthoz, ami már a lezárás pillanatát sugallja; de nem minden befejezetlenség nélkül. A Ladányi versek — Lenin, Öregek, Vers az eső és a szél dallamára — „fúrás eszkábált” szavai félreérthetetlenül közlítették ahhoz a vad látomáshoz, mely Juhász Ferenc: „Babonák napja csütörtök” amikor a legnehezebb” című költeményében egy utolsó, teljességet magába foglaló felkiáltásával zárul. A költői szavak sortűzében sem veszíti el Margittay Ági azt a célt, amit megint csak Lukács György fogalmazott meg: „Az embert minden úton várják”.

A kiválasztott költemények egymásutániságában feltétlenül érezzük kellett az előadó rejtett szándékát; még akkor is, ha az előadásmód túlzott spontaneitása a folyamatosságot egy kicsit megszakította, s az érzelmi fokváltozás határait egy kissé összemosta.

Margittay Ági nagy figyelemmel hallgatta a jelenlevők észrevételeit, s a tanácsokat megfontolva nagyon stílszerűen távozott: „igazatok van, akkor én most megyek újra próbálni”. Megállta helyét a főpróba főpróbájában. CS. M.

Vastaps

...Éljen minden bájos szép nő — énekelte az egyetemi énekkar az Auditorium Maximumban szeptember 21-én hétfőn, s kis változtatással ez lehetett volna az est mottója is. Éljen minden gólya, hiszen nekik adtak műsort a JATE művészeti csoportjai ezen az estén, izelítőt adva régi műsoraikból. A zsúfolásig megtelt terem nagyrészt gólyaközönsége tetszéssel fogadta az összeállítás s egyformán vastapsal jutalmazta a néptánc-csoport, az énekkar és az Egyetemi Színpad produkcióját. „Músonon kívül” az együttesek vezetői elbeszélgettek a közönséggel gondjaikról, problémáikról, terveikről, az elsősök segítségét is kérve ezek megoldásában, s nem is találtak süket fülekre. Már a műsor után is nagyon sokan jelentkeztek új tagként mindhárom csoportba és bízunk benne, hogy lelkesedésük nem lesz szalmaláng. Reméljük, hogy a tanév folyamán még sokszor telik meg a népszerű Maximium és a vastaps is állandó „kellék” lesz.

Elektra — modell, kérdőjelekkel

„Az Elektra és Antigone szituációk legújabb feldolgozásai egyelőre valóban kimerítettek a témák transzponálásának lehetőségét a XX. század emberének alapvető politikai — etikai — filozófiai konfliktusa szempontjából” — olvashatjuk a stencilezett műsoralapon. Az előadás célja volt: kérdőjelet tenni a mondat után. A cél érdekében a produkció szerzői — Paál István rendező és Veress Miklós költő segítségével hívták Aiszkhülosz, Szophoklész, Euripidész, Hugó von Hoffmannstahl, Bertolt Brecht és Gyurkó László műveit, s Szegedi Nemzeti Színház és az Egyetemi Színpad tagjaiból álló Egyetemi Stúdiót. A koncepció: „a két alapszituáció összeforrasztásával, egy-ségbefoglalásával” megalkotni egy „új modellt, struktúrát”. Petőfi, Rosa Luxemburg, Che Guevara és még néhány forradalmár nevének bemondása már az előadás előtt — erőszakol-tan is — felhívta a figyelmet az előadás politikusságára, aktualizáló szándékára. Jó ötlet volt a terror légkörét felidéző, sokkoló hatású motívum, a lándzsások szerepeltetése a helyüket elfoglaló nézők között. A nézők bevonásának szándékában folytatja az Egyetemi Színpad előző produkcióinak irányát. A színpadon a magába gör-bülő Elektra, a hátul emelt szintéren

a merev fenségű Kreón és Klütaim-nésztra, egy ablakmélyedésben a félre-húzódo Iszméné fogadja a közönséget. A cselekmény indulása az ismert ese-ményeket ismert mondatokkal, de új megvilágításban adja: a kar cselekvő, Elektra és a várva-várt Oresztész bosszútervének megvalósítását a zsar-nokság elleni lázadást segítő népet képviseli. A forradalmiság folytonos-ságának érzetét sugallja a — Jancsó utolsó filmjében is hallott — Geyer Flórián — dal. A mozaik-szerű szer-kesztés sajnos több hibát is hoz magá-val: a szöveggörnyezetből kiemelt mon-datok néhol frázisszerűek, nem min-denütt alkotnak egységes szöveget, így nem tudják az egység, az új tartalmat is hordozó struktúra követelményeit kielégíteni.

A szerepekben magatartás formákat akar egymás mellé állítani a rendező — de a zsarnok Kreón, (Tolnai Mik-lós) a megalkuvó, kollaboráns Iszméné (Pálfi Kati), a forradalmár hős, Oresztész (Dunai Tamás) egysíkúak, tétel-figurák.

Imponáló volt Margittay Ági küz-delme a szereppel és a náthával, a többieket is segítő együttjátszása, a társulattal Pálfi Katalin Iszménéje a rendezői elképzeléssel harmonizált, ezt éreztem Tolnai Miklós alakításá-ban is. Fehér Ildikó Klütaimnésztrája nyert legtöbbet a montázs-technikától. Dunai Tamás játéka elfogódott, hal-vány volt. Némi nosztalgiával gondolunk vissza az Oriáscecsemőre, ahhoz ha-sonló produkciót kívánunk az Egyete-mi Stúdióknak.

G. KISS MAGDOLNA

Új KISZ lakások épülnek!

A KISZ József Attila Tudomány-egyetemi Végrehajtó Bizottsága új egyetemi KISZ társasházépítési akciót szervez. A Boros József utcában, a tudományegyetem telkén épülő gará-zsok mellett tíz lakásos társasházat fognak építeni. Az egyetem által köz-művesített telken a KISZ Végrehajtó Bizottsága kérésére, a JATE Gazda-sági hivatala megbízásából Mihály Ferenc műszaki ellenőrzése alatt kez-dődik meg a lakásépítés, elsősorban fiatal oktatóknak és dolgozóknak. Az akció Intéző Bizottsága — amelynek tagjai a JATE KISZ VB megbízása alapján *Papp György*, az Elméleti Fi-zikai Intézet gyakornoka és *Póla Jó-zsef* ötödéves matematika-fizika szakos hallgató — a tanszéken közzétett fel-hívások alapján összegyűjtötte a je-lentkezéseket, melyek elfogadásáról ha-marosan dönt a tudományegyetem KISZ Végrehajtó Bizottsága.

MEGKEZDŐDÖTT...

Nem kell megijedni, még nem a vizsgaidőszak, csak a JATE új klub-jának építése. Perse, régi jó egyetemi szokás szerint nem reggel 8 órakor, hanem jó 20 perces késéssel. Remél-hetőleg ennél többet az átadás sem fog kesni.

Eleinte ugyan kicsit furán álltak a kalapácsok és a vésők a bontók kezé-ben, de délre már úgy belejötték, hogy a tanszéknek majd nagy erőfeszíté-seket kell tenniük, ha vissza akarják hódítani a hallgatókat a könyvek és a kémsővek mellé. Az első nap még voltak apróbb pontatlanságok a szer-vezésben, falbontásban egyaránt, de nem ez volt a jellemző. Ahogy *Hajós Jani* bácsi, a bontás irányítója elmond-ta, a gyerekek nagyon jól dolgoztak, és ha továbbra sem csökken a lendü-letük, a tervezettnél hamarabb elké-zsül a „rombolás”, és kezdődhet az

építés. Az első szellőzőnyílás kibontása *Pukler Antal* érdeme, az első sort, és az első téglát viszont Nagy Miklós bontotta ki. Velük együtt kezdtek meg a munkát hétfőn reggel *Slezák Bernát*, *Kozma László*, *Maul Ibolya*, *Bende Judit*, *Sipos Miklós*, *Terjéki József* és *Szekeres Ferenc*. Öregek tehát a dicsőség, hogy a klub építése során megtették az első „kapavágást”. Ezt a remek TTK-s csoportot váltotta fel azután délután egy másik brigád, s ők jó-részt a délelőtti felhalmozott téglát pucolták, osztályozták, stószolták — erre is nagy szükség van.

Az első nap tehát jól vizsgáztunk fizikai munkából. Bízunk benne, hogy a „vizsga” továbbra is sikeres lesz, s következő számunkban már arról szá-molhatunk be, hogy lassan elfogy a bontanivaló fal, s hozzákezdhetünk az építéshez.

A. GY.



(Takács László felvétele)

„Az ember válaszoló lény”

Margittay Ági az orvosklubban

Az Orvostudományi Egyetem érdeklődőkkel zsúfolásig megtelt klubtermében lépett fel csütörtök este egy budapesti előadóestre összeállított mű-sorral Margittay Ági, a Szegedi Nem-zeti Színház művésznője. Az összeállít-ás címadó versét, a „Zug márciusban” című szándékosan hagyta ki műsorá-ból, mint ahogy a később kialakult be-szélgetés során erre utalt is. A most címként választott Lukács idézettel együtt a művész títkos óhajának kívánok eleget tenni.

Az előadói est egyik sajátossága a szerkesztettségre törekvés volt. Meg kell mondanunk, hogy az a merész vállalkozás, melyben Margittay Ági mindent kockára tett; többé-kevésbé sikerült. Lukács György „Utam Marx-hoz” című filozófiai fejtegetéséből nagy biztonsággal válogatta ki az év-tizedekkel ezelőtt kiadott, s helyen-ként már érvényességét veszített szö-veggörnyezet örökérvényű tételeit. A műből kivágott idézetek közé zárt montázsok, apró pillanatképek és né-ha szélesen hömpölygő zuhatagok al-kották azt a mozaikot, melyet újsze-